de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 14 — 6 APRIL 1951

Alleen voor abonné's van PANORAMA 5 ct.

STIL, PUCK, EVEN JE POLS VOELEN !

Jantje's Luchtreis

Ga hier maar lekker in 't zonnetje zitten, Jantje," had moeder gezegd.

Jantje was erg ziek geweest en mocht nu van de dokter even in de tuin zitten.

Wat fijn zat je hier. De zon was lekker warm en de vogels zongen vrolijk in de bomen.

Nu kon hij ook de nieuwe stenen pijp eens proberen, die hij van vader had gekregen om bellen te blazen.

Al drie weken had de pijp naast zijn bedje gelegen, maar in huis kun je nu eenmaal geen bellen blazen en de dokter wilde niet hebben, dat Jantje naar buiten ging.

Nu zat hij dus eindelijk buiten. Moeder had een bakje met zeepsop voor hem neergezet. Voorzichtig begon Jantje zijn eerste zeepbel te blazen. Wat een mooie kleuren kreeg die! Nu maar laten vliegen. Hup, daar ging z'n eerste bel de lucht in; het leek wel een ballon! Jantje keek hem na zover hij kon en begon toen aan de volgende. Waar zouden ze allemaal terechtkomen? dacht hij. Ik zou best eens met een echte ballon de lucht in willen en dan naar vreemde landen zweven. Hij deed even zijn ogen dicht. Nu kon je het in je gedachte al zien. Een grote ballon met een mandje er onderaan en Jantje er in. Alle mensen uit de buurt stonden om hem heen en wachtten tot hij vertrok.

Daar ging hij. De mensen riepen: „Hoera!" en zwaaiden naar hem. In de tuin zag hij vader en moeder staan. „Dag!" riep hij. „Voorzichtig zijn, hoor!" hoorde hij z'n moeder nog roepen.

Maar neen, dacht Jantje; dat gaat zo toch niet en hij stopte z'n pijp weer in het zeepsop en begon te blazen. Oei, wat een grote bel werd dat! Pfff, pfff, deed Jantje en steeds groter werd de bel. Hij was nu al zo groot als z'n hoofd en nog blies Jantje door: pfff, pfff. O, nu was de zeepbel al groter dan Jantje zelf.

Zachtjes schommelde hij heen en weer, tot plotseling de wind even speels om de hoek van het huis kwam kijken.

Hij wilde wel spelen met die mooie bel. Hij pakte hem op en . . . . floep, daar ging de bel met de pijp er aan de lucht in.

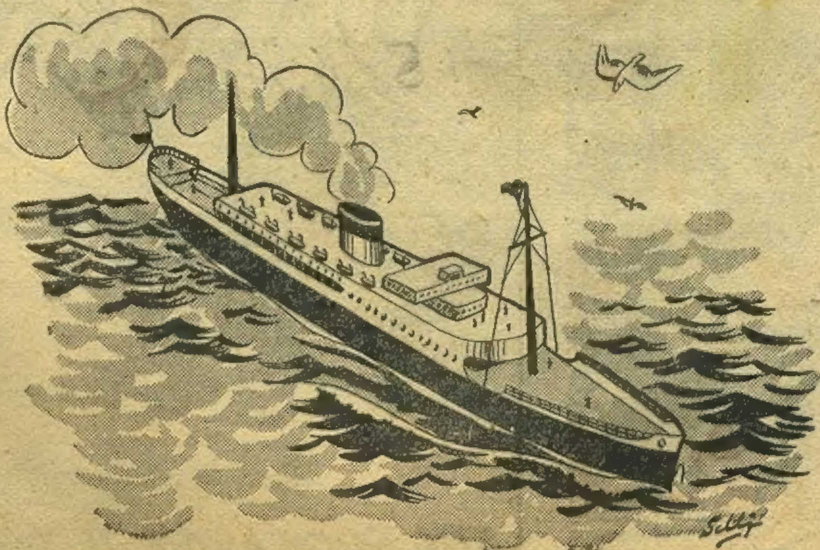
„Mijn pijp . . . . mijn pijp!" riep Jantje en rende er hard achteraan.

Hij kon nog net het einde van de pijp pakken. Met beide handen hield hij het vast en trok met alle macht, maar de zeepbel vond dat vliegen wel leuk en vloog over het dak van hun huis heen. Jantje wilde zijn pijp niet verliezen, dus hield hij hem stevig vast en vloog mee.

In de diepte zag hij hun huisje liggen en daar was 't huis van Kees, z'n vriendje. Wat leuk klein was dat alles nu. Ze kwamen bij de molen. De wieken draaiden vrolijk rond. Even zakte de ballon. Jantje schrok er van. Als de wieken hem raakten, zou zijn ballon, die toch maar een zeepbel was, stuk gaan en dan viel Jantje naar beneden, misschien wel in de sloot. Maar gelukkig, ze waren nog juist hoog genoeg en gingen over de wieken heen.

Verder vlogen ze weer. Nu zag hij de zee en het strand, waar hij de vorige zomer met vader en moeder had gespeeld. Hij zag de grote schepen onder zich varen. De mensen op het dek zwaaiden naar hem. De kapitein liet de stoomfluit even gaan. Toeoet!! deed hij.

Jantje hield de pijp even met één hand vast en met de andere zwaaide

hij terug, maar toen de ballon even begon te schommelen, pakte hij vlug de pijp weer met beide handen beet.

Een grote witte zeemeeuw kwam recht op hem af. Jantje werd er bang van.

„Wie ben jij en wat is dat voor een ding?" vroeg de meeuw.

„Ik ben Jantje en dat is mijn ballon, meneer meeuw," antwoordde Jantje beleefd.

„Zo!" antwoordde de meeuw, „en waar moet jij naar toe?"

„Dat weet ik niet, meneer. Ik heb deze zeepbel geblazen, maar toen hij wegvloog, nam hij mijn pijp mee en die heb ik pas van vader gekregen."

„Wat zei je daar? Een zeepbel?" lachte hij. „Maar nu wil je mij zeker voor de mal houden; het is toch een ballon?"

„Neen, heus, meneer de meeuw," zei Jantje, „het is een zeepbel en ik heb hem zelf geblazen, maar kom er alstublieft niet zo dichtbij, want als u hem raakt, gaat hij stuk en val ik naar beneden."

„Ik geloof er niets van," zei de meeuw en kwam dichterbij om eens goed te kijken. „Wat jammer dat mijn bril stuk is, anders kon ik beter zien."

Jantje kreeg 't benauwd van angst.

„Pas op, pas op!" schreeeuwde hij; maar het was al te laat. De meeuw, die niet goed kon zien omdat zijn bril stuk was, had met zijn snavel een gaatje in de zeepbel geprikt en .... pang! weg was de ballon.

Jantje tuimelde naar beneden. De pijp hield hij nog stevig vast. Onder hem zag hij de grote golven van de zee. De meeuw was van schrik weggevlogen en schepen waren er niet te zien.

Helemaal alleen was Jantje nu en hij viel en viel maar. Hij hoorde nu de zee ruisen. Wat werd hij bang. Wat zou er met hem gebeuren? Vader had eens verteld van grote vissen, die mensen opaten. Hij begon te schreeuwen van angst. „Moeder! moeder!"

Toen opeens werd hij opgepakt en hoorde hij moeders stem die zei: „Wat is er, Janneman? Je schreeuwde zo!"

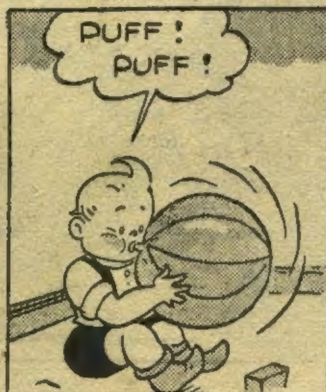
Jantje keek heel verwonderd rond. Waar was hij nu? In de tuin! En daar lag zijn pijp in het zeepsop.

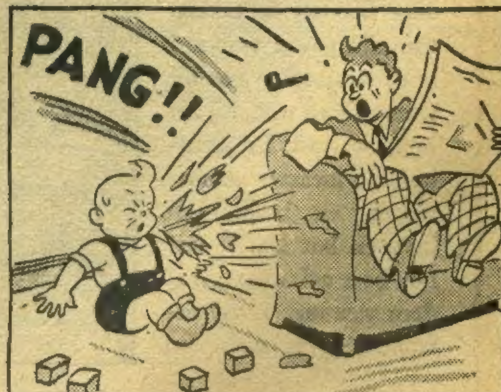
Moeder begon te lachen. „Ja, jongen," zei ze; „je bent in slaap gevallen; dat gebeurt wel vaker als je pas ziek geweest bent; en toen heb je zeker gedroomd. Kom maar mee naar binnen, dan krijg je een glas melk met een lekker stuk koek en dan moet je mij maar eens vertellen, wat je daarnet droomde."

Blij ging Jantje met zijn moeder mee naar binnen en vertelde haar van zijn luchtreis. J. B.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Mijn broertje

Ik heb een klein broertje gekregen;
Het ligt in de wieg en slaapt zacht,
En allen, die er komen kijken,
Hebben 't niet liever gedacht.
't Heeft héél kleine handjes en voetjes
En wangetjes blozend gezond;
D'oogjes zien al heel helder
Het wiegje en de kamer in 't rond.
Ik hou zo heel erg van dat kindje
En 'k sta met m'n neus er vlakbij,
Als mama hem 's morgens gaat wassen,
Want ik vind, 't is ook wat van mij.

De J.-de J.

LEERRIJKE LESSEN

HET HERT EN HET WATER

Een hert stond in het water, zag zijn spiegelbeeld en zuchtte: Waren mijn lelijke poten maar even sierlijk als mijn gewei.

Hij had het nauwelijks gezegd, of daar kwam 'n stel jachthonden aan en weg was het hert. Hij vloog over de vlakte en bereikte het bos, maar daar raakten de takken van zijn gewei verward in de struiken en hoe hij worstelde en trok, hij zat hopeloos vast. De jachthonden kwamen aangevlogen en besprongen hem en het laatste wat het hert zei was: „Wat dom van me, zoveel bewondering te koesteren voor mijn kop, die me in de steek heeft gelaten, en mij te beklagen over die snelle poten, die me zeker in veiligheid zouden hebben gebracht, indien mijn kop me niet had bedrogen . . . ."

Inderdaad, de schijn was vol bedrog. En als we uitsluitend afgaan op wat mooi lijkt, zal het vaak gebeuren dat we bedrogen uitkomen en dat juist datgene wat we zo erg bewonderden onze ondergang of ons ongeluk is geworden. Het is dus zaak, goed op te passen en ons goed af te vragen wat het beste voor ons is.

ONZE WONDERE WERELD

Een long- of moddervis

IN AFRIKA VINDT MEN DE SALAMANDERVIS, DIE BEHALVE KIEUWEN OOK EEN LONG HEEFT. IN DE DROGE TIJD HOUDT HIJ ZIJN ZOMERSLAAP EN INBOORLINGEN VANGEN HEM MET MODDER EN AL EN STUREN HET HELE ZAAKJE GEDROOGD NAAR AMERIKA.

BIJ AANKOMST WORDT DE MODDERLAAG, DIE HARD IS GEWORDEN, ZORGVULDIG VERWIJDERD.

DAARNA KRIJGT DE VIS, DIE IN OPGEROLDE TOESTAND ZIJN DROOGTESLAAP HEEFT DOORGEBRACHT, EEN BAD VAN VIERENTWINTIG UUR

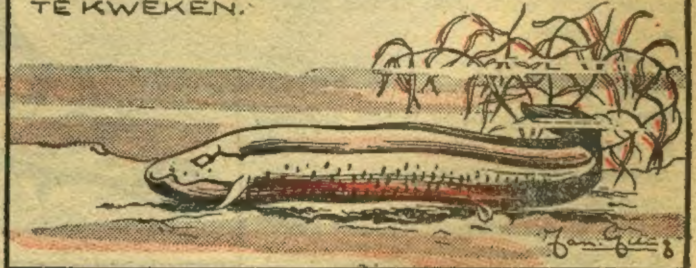

HET WATER SPOELT DE MODDERRESTEN WEG. TIJDENS ZIJN SLAAP HEEFT DE VIS ZICH GEVOED MET ZIJN EIGEN WEEFSEL.

NA VERBLIJF VAN TWAALF UUR IN HET WATER BEGINT DE PROTOPTERUS (ZO HEET HIJ) TE BEWEGEN EN OP EEN PALINGACHTIGE VIS TE GELIJKEN.

NOG WEER TWAALF UUR LATER HEEFT HIJ ZIJN NORMALE VORM TERUG. IN GEVANGENSCHAP IS DEZE VIS NIET TE KWEKEN.

POSTDUIVEN

Heel veel jongens houden tegenwoordig postduiven. In bijna alle plaatsen van ons land zijn postduivenverenigingen, die regelmatig wedvluchten organiseren. Daarbij wordt nagegaan, welke duiven het snelst kunnen vliegen. De duiven van al deze mensen worden dan per trein naar een bepaalde plaats in binnen- of buitenland gestuurd en op een morgen, meestal op een Zaterdag of een Zondag, losgelaten. Het is voor de duiven nu inderdaad mogelijk de weg terug te vinden. Ze schijnen daarvoor een apart zintuig te bezitten. Even maken ze een paar grote kringen in de lucht boven de plaats waar ze werden gelost en schieten dan pijlsnel in de goede richting naar huis.

Daar zit de eigenaar al te wachten en bij aankomst geeft hij daarvan onmiddellijk bericht aan het bestuur van zijn vereniging.

Heel veel jongens vinden dit een leuke sport en zouden er erg graag aan meedoen.

Maar het is dan toch eerst wel nodig, dat je iets meer over postduiven weet. Je dient te weten, hoe je ze moet voeren en hoe de hokken moeten worden ingericht en onderhouden.

Heb je die kennis niet, dan komt er al gauw ziekte onder je dieren en bereik je ook niets met de vliegprestaties.

Voor vandaag wil ik je eens iets vertellen over de afkomst en de geschiedenis der duiven.

Onze tamme duiven stammen af van de rotsduif, een blauwgrijze vogel met groene metaalglansen over de halsveren en twee zwarte banden over de vleugels. Deze duif leeft in de gebergten langs de Middellandse Zee en in Midden-Azië.

Minstens 3000 jaar geleden hielden de mensen al duiven. Bij de toen beschaafde, heidense volken werden ze als heilige dieren beschouwd. Men kwam tot deze gedachte, omdat de duiven graag op de tempeldaken rustten.

Op de oude Egyptische gedenktekenen vindt men ook dikwijls duiven afgebeeld.

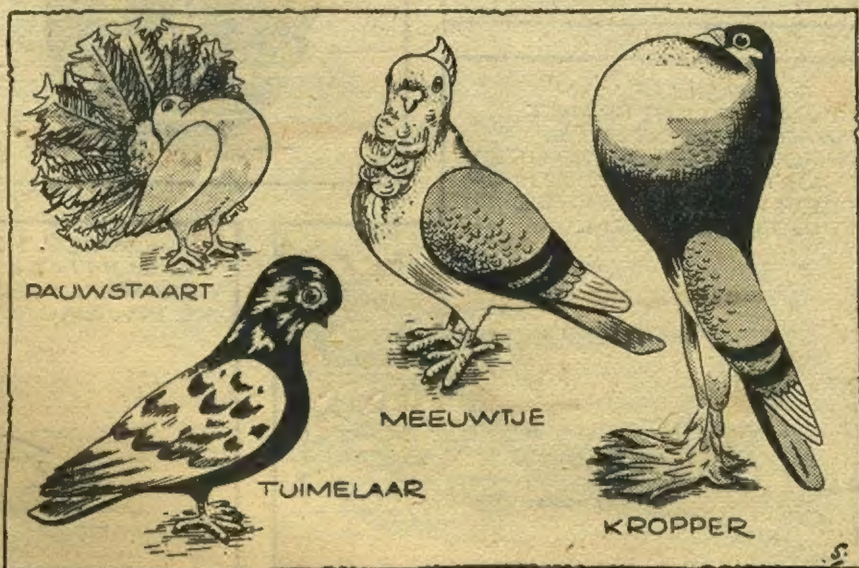
In Assyrië waren ze toegewijd aan de godin Semiramis en daarom mochten de Assyriërs geen duivenvlees eten.

Ook de Grieken hielden veel duiven en ze wisten reeds verschillende rassen te kweken. De kruisvaarders brachten, als zoveel andere dingen, ook duiven mee naar deze streken en al gauw waren het ook hier erg geliefde huisdieren.

In de loop der eeuwen zijn heel veel duivensoorten ontstaan, vooral onder de zogenaamde sierduiven. Zo kent men pauwstaarten, raadsheren, kroppers, meeuwtjes en tuimelaars.

De postduif is een der snelste vliegers. Reeds eeuwen gebruikt men haar om berichten over te brengen. Deze werden dan in een klein kokertje onder de vleugels of aan de poten bevestigd. Zo waren het heel snelle koeriers. Hun gemiddelde snelheid is vijfenvijftig kilometer per uur. Maximaal bereiken ze wel honderd kilometer.

J. v. d. B

WAT ZEGT MIJN NAAM?

MARIJN EN MARTIJN

„Wel, Marijn," vroeg meester Vrijdagmiddag aan een van zijn flinkste jongens uit de klas, „wat denk jij te worden, als je van school af bent?"

„Wat ik graag zou willen worden, meester, dat weet ik wel," antwoordde Marijn, „maar ik ben er nog helemaal niet zeker van, of ik het wel mág worden."

„Nu, laat eens horen! Wat zou je dan wel willen worden? Of moet dat voorlopig nog 'n geheimpje blijven?"

„Ik zou graag willen gaan varen, meester, naar zee, verre landen zien, vreemde volken, dieren en planten!"

„Nu, Marijn, zeeman is een prachtig beroep. Wij, Nederlanders, hebben onze welvaart op zee gevonden. Onze grootste bloei en onze grootste macht kenden we in de zeventiende eeuw, toen wij de grootste koopmansvloot ter wereld bezaten en 'n sterke marine, een flinke oorlogsvloot om de koopvaarders te beschermen. En ook nu nog tellen wij als zeevarende natie over de hele wereld mee.

Eigenlijk ben je al 'n zeeman, Marijn, want je naam, Marinus, komt van het Latijnse woord mare, dat zee betekent en Marinus is iemand, die de zee bevaart.

Het beroep van zeevaarder is niet meer zo wisselvallig als in de dagen van Coen, de Trompen en De Ruyter, toen de kapers, waarover jullie zeker wel eens gelezen hebt, alle zeeën onveilig maakten en menig matroos op de galeien van de Barbarijse zeerovers een ellendig bestaan leidde. Zeerovers zijn er vrijwel niet meer en onze moderne zeekastelen kunnen de zwaarste stormen doorstaan. Toch moet je je niet voorstellen, Marijn, dat het zeemansleven een luilekkerland is. Je moet er heel hard aanpakken en als je een sportje hoger komen wilt, ook heel wat leren. En erg bang moet je ook niet uitgevallen zijn, want het kan op zee danig spoken. Maar ja, als je soms wat moed nodig mocht hebben, dan voeg je maar even een t bij je naam en maak je er maar Martijn van, want Martijn, Martinus betekent: de strijdbare, de moedige."

„Wel, ik heb twee namen, meester, en ik heet Marinus Martinus," lachte Marijn.

„Nou, dan ben je door je naam dus al een dappere zeeman," ging meester voort. „Van Martinus komen de veel gebruikte namen Maart, Maarten en Tinus; van Martina: Maartje, Martje, Tine en Tineke. Dat behoren dus allemaal moedige mannen en vrouwen te zijn. Marinus heeft als vrouwelijke naam: Marina en Marijntje."

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

HOE PROVETIE *aan zijn eind kwam*

Op 9 Mei 1595 speelde het zoontje van Jan Jacobsz v.d. Poel te Leiden op straat met een stuk vlees in de hand. Een hond, Provetie, liep voorbij, greep het vlees en beet meteen de tweede vinger van het kind af. Dit overleed een paar dagen later. De hond werd door de schout Lot Huyghensz Gael gevangen gezet en een vonnis werd geveld. Het luidde aldus: Schepenen der stad Leiden, doende recht, hebben de gevangene veroordeeld gebracht te worden op het Plein van 's-Gravesteijn alhier, alwaar men gewoon is de boosdoeners te straffen en dat hij aldaar door de scherprechter met de koorde aan de galge tussen hemel en aarde zal worden

gehangen, en dat voorts het dode lijf aan de galge zal blijven hangen, tot afschrik van alle andere honden en elk tot een voorbeeld. Verklaart voorts alle zijne goederen, indien hij enige mocht hebben, te zijn verbeurd en in beslag genomen ten behoeve van de grafelijkheid enz.

Gedaan door de openbare vierschaar in tegenwoordigheid van alle schepenen de 15 Mei 1595.

En op die manier kwam Provetie aan zijn eind.

VONKJE

1 Wanhopig keek Jantha de verlaten woonwagen rond. „Geloof je niet, dat we ons vergist hebben, Lola, en dat het niet Vonkje was, die we gezien hebben?" vroeg ze. Maar Lola was er zeker van. „Maggie heeft haar stellig weggevoerd!" zei ze.

2 Ze verlieten de wagen en begonnen naarstig de grond te onderzoeken. Spoedig ontdekte Lola een dubbel spoor van voetindrukken, die naar een smal laantje liepen. „Kijk eens, Jantha!" riep ze; „ik geloof, dat we op de goede weg zijn."

3 De sluwe zigeunerin had de wagen laten stoppen om de meisjes op een dwaalspoor te brengen, maar dezen lieten zich niet om de tuin leiden. Weldra zagen ze, dat de voetindrukken naar een met riet bedekt landhuisje leidden.

4 De dikke sneeuw dempte hun stappen, zodat ze de open deur dorsten naderen. Ze keken naar binnen en daar zagen ze Vonkje zitten, haar hoofdje op tafel, begraven in haar armen, terwijl Maggie zich een kop thee inschonk.

5 Lola en Jantha begrepen wel, dat zij niet zo maar bij Maggie konden binnenvallen. Ze moesten wat anders verzinnen en de slimme Lola vond er iets op. „Ik ga Maggie weglokken," zei ze. Tegelijk sloeg ze haar doek over haar hoofd.

6 „Ga jij áchter het huis staan, Jantha!" zei ze tot haar vriendinnetje. „Als Maggie je ziet, loopt alles mis." Toen trad ze tot Jantha's verbazing op de deur toe en begon er stevig op te bonzen.

...e vrolijke Vrijbuiter

7 Jantha was achter een hoop sneeuw gekropen en gluurde vandaar naar de komende gebeurtenissen. Weldra verscheen de zigeunerin aan de deur. Lola verborg haar gezicht in haar hoofddoek en riep: „Let op uw woonwagen!"

8 Maggie verschoot van kleur en gilde haast: „Wat! Wil iemand mijn wagen stelen?" Meteen ijlde ze door de sneeuw op haar wagen toe. Lola en Jantha keken haar een ogenblik na en haastten zich toen naar Vonkje.

9 Met een jubelkreet vloog Vonkje in hun armen. „Hoe komen jullie hier?" vroeg ze. „We hebben nu geen tijd, Vonkje!" antwoordde Lola. „Kom gauw mee, voor dat akelige mens ziet, dat we haar hebben beetgenomen!"

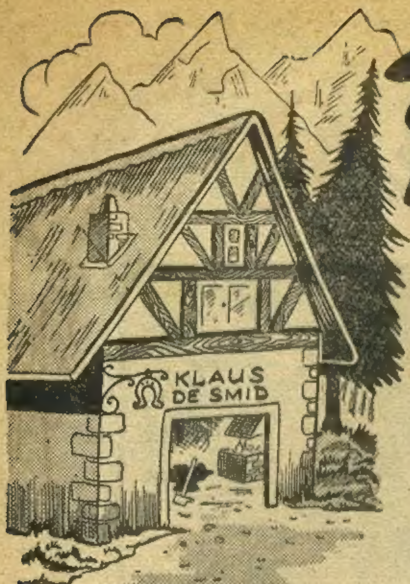
10 Ze pakte Vonkje bij de hand en op een drafje ging het drietal op weg. Jantha drong op de grootste spoed aan, want zij kon zich niet voorstellen, dat de zigeunerin hen lang met rust zou laten.

11 Ze hadden nog maar amper honderd passen afgelegd, toen ze achter zich voetstappen hoorden. Jantha keek achterom en de schrik sloeg haar om het hart, toen ze Maggie met grote stappen zag komen aandraven.

12 De zigeunerin won zienderogen op het drietal en hun toestand scheen weldra hopeloos. Plotseling kwam het licht van een auto in het zicht. „Laat hem stoppen, Lola!" hijgde Vonkje. „'t Is onze enige kans!"

Rübezahl EN DE SMID

In een dorp in 't Reuzengebergte woonde heel lang geleden een smid, Klaus geheten, die zeer goed zijn vak verstond, maar ook vreselijk verwaand was. Hij meende, dat er in 't hele land geen smid zo knap was als hij en had op alles, wat een ander maakte, wat af te keuren.

Op zekere dag was hij alleen in zijn werkplaats, toen een jongen, die ongeveer achttien jaar kon zijn en er zeer eenvoudig uitzag, binnenkwam. Hij groette beleefd en vroeg of de baas misschien een knecht nodig had.

„Ik kan nog best iemand gebruiken," zei Klaus. „Maar eer ik een knecht neem, wil ik eerst weten, wat hij van 't vak kent. En dat zal bij jou wel niet veel zijn. Een hoefijzer bijvoorbeeld zul je niet kunnen maken?"

„Mag ik 't eens proberen, meester?"

„Ga je gang. Ik ben nieuwsgierig, wat jij er van terechtbrengt."

De jongen raapte een stuk ijzer op, dat op de grond lag en hield het met een tang in het vuur, terwijl de smid de blaasbalg trok. Toen het gloeiend was geworden, legde hij het op het aambeeld en begon het met hamer, boor en beitel te bewerken. In enkele ogenblikken was het plompe stuk ijzer in een hoefijzer veranderd.

Klaus bekeek het hoefijzer van alle kanten. 't Was keurig afgewerkt en zo licht als een veer. En hoe hij ook zocht naar een fout, hij vond niets aan te merken. Eindelijk zei hij: „Ik denk dat het niet sterk genoeg is. Het is te licht."

„Als ge 't kunt breken, wil ik een heel jaar zonder loon bij u werken."

„Aangenomen," zei de smid. Hij zette het hoefijzer in een schroef en bewerkte het nu wel een half uur lang met hamer en vijl, zonder er ook maar het geringste aan te kunnen beschadigen. Nog was hij daarmee bezig, toen een ruiter binnentrad, die vroeg of zijn paard, dat onderweg een ijzer verloren had, beslagen kon worden.

„Zeker," zei Klaus en wilde zijn gereedschap pakken. Maar nu vroeg de jongen, of hij dat werkje doen mocht en de smid vond het goed. Ze gingen naar buiten en de ruiter wilde 't paard, dat aan een boom was vastgebonden, losmaken en naar de hoefstal brengen.

„Niet nodig, heer," zei de jongen. „Laat 't paard maar staan." Tegelijk haalde hij een mes te voorschijn en eer iemand er op verdacht was, had hij met een enkele beweging het onderste deel van de poot afgesneden. En vreemd, het paard scheen niet de minste pijn te voelen, want het ging rustig voort de grassprietjes, die in de nabijheid groeiden, af te grazen. Nu nam hij het ijzer, dat hij zoëven gemaakt had, bevestigde het met een paar slagen aan de hoef, hield het afgesneden lichaamsdeel weer aan de poot en .... het paard was beslagen.

De ruiter was een en al verbazing. „Zo iets heb ik nog nooit gezien," zei hij.

„Och," zei de jongen onverschillig, „dat is zo mijn manier van paarden beslaan. Het is doodeenvoudig; helemaal geen kunst."

Klaus wist niet, hoe hij het er mee had. Eerst dat maken van het hoefijzer en nu dat beslaan van 't paard. Het leek wel toverij. Maar hij begreep ook, dat hij verstandig zou doen, zo'n bekwame knecht niet te laten gaan. Hij hield zich echter goed en zei: „Luister eens, jongen, hoe heet je?"

„Wolfram, meester."

„Nu, Wolfram, dat heb je heel aardig gedaan. Je kunt bij me blijven. Ik zie wel kans een ordentelijke smid van je te maken. Maar je zult nog heel wat moeten leren, eer je zover bent."

Wolfram kwam dus bij Klaus in dienst. Alle werk, dat in de smederij voorkwam, verrichtte hij keurig netjes en daarbij ongelofelijk vlug. Klaus voer daar wel bij en zijn smederij werd nog meer beroemd dan vroeger. Maar dankbaar toonde hij zich niet. Hij gaf Wolfram slechts een heel klein loon en deed altijd, of hij zijn werk maar heel gewoon vond en of de nieuwe manier van paarden beslaan eigenlijk door hem uitgevonden was. En Wolfram scheen zich daar niets van aan te trekken; hij werkte van de morgen tot de avond en was altijd even kalm, bescheiden en gewillig.

Enige weken waren zo verlopen. Op een namiddag stond Klaus voor zijn werkplaats. Wolfram was met een boodschap voor de baas naar een naburig dorp. Daar kwam een kleine afdeling ruiters aanrijden en hield voor de smederij stil. De aanvoerder was een rijk gekleed ridder met een trots en streng voorkomen, die een buitengewoon prachtig paard bereed.

„Mijn paard heeft een ijzer verloren," zei hij, terwijl hij uit het zadel sprong. „Zet er een nieuw onder, maar vlug wat, want ik heb geen zin en geen tijd om lang te wachten."

Zolang Wolfram in zijn dienst was, had Klaus hem alle paarden, die bij

hem kwamen, laten beslaan. En dat kon hij, daar Wolfram altijd thuis was. Maar nu was hij er toevallig niet en de vreemde heer moest spoedig geholpen worden. Wat nu te doen? Zou hij 't wagen? Och, waarom niet, hij had het immers al zo dikwijls afgekeken, hij zou het nu zelf ook wel kunnen. Hij haalde dus uit de smederij een hoefijzer, een hamer en een groot mes, lichtte de poot van 't paard op en sneed het onderste stuk er af.

Maar nu gebeurde er iets, dat hij niet verwacht had. Het paard stiet een vreselijk gebrul uit, terwijl het bloed met geweld uit de wonde stroomde; het wankelde op zijn poten en viel toen op de grond neer, terwijl de smid, half dood van schrik, er radeloos bij stond.

De ridder was buiten zichzelf van woede. „Schurk!" schreeuwde hij, terwijl hij Klaus vastgreep, „waarom dood je mijn paard?"

„Vergiffenis, edele heer!" stamelde de smid, „ik kon er niets aan doen .... ik ...."

„Durf je nog zeggen, dat je er niets aan doen kunt?" schreeuwde de ridder. „Mannen," wendde hij zich tot zijn ruiters, „bind hem en neem hem mee naar de stad. Morgen zal hij aan de galg hangen."

Of Klaus al bad en smeekte, hij werd geboeid en op een paard vastgebonden. Met somber gelaat stond de ridder naar het paard te kijken, dat elk ogenblik de laatste adem kon uitblazen. Een van de ruiters bracht hem een ander ros. Juist wilde hij opstijgen, toen daar opeens Wolfram verscheen. Hij zag 't stervende paard en begreep alles.

„Een ogenblik, heer!" riep hij.

Snel raapte hij het afgesneden lichaamsdeel op en hield het aan de poot. En onmiddellijk was het, of een nieuw leven het paard doorstroomde; zijn ogen schitterden, 't sprong overeind en hinnikte vrolijk, toen het zijn meester zag. Wolfram lichtte nu de poot op, drukte het ijzer tegen de hoef, deed enige slagen met de hamer en zei toen: „Heer, 't is klaar."

De ridder streelde de hals van het trouwe dier. „Ik dank je wel, beste jongen," zei hij. „Als je niet net op tijd gekomen was, had ik mijn paard, dat ik voor geen geld zou willen missen, verloren. Zeg me nu maar, welk loon je verlangt."

„Geen ander, heer, dan dat ge mijn meester, die het zeker niet met opzet heeft gedaan, vrijlaat."

„Het zal gebeuren, omdat je het wenst," zei de ridder. „En dit," en hij reikte hem een paar goudstukken over, „is voor jou. Je bent een brave jongen." De smid werd losgemaakt en even later trokken de ruiters af.

Klaus en Wolfram waren weer in de werkplaats. „Wolfram," zei de smid, „ik dank je en .... ik vraag je vergiffenis. Want ik heb je slecht behandeld en ik zie nu in, dat ik verkeerd heb gedaan. Ik was trots en overmoedig en meende dat ik meer was dan ieder ander."

„Meester," antwoordde Wolfram, „'t doet me genoegen, dat ge dit hebt ingezien. Maar nu moet ik gaan om andere mensen te helpen, want ik ben Rübezahl, de berggeest. Geef dit geld aan de armen en nu meester, vaarwel." En eer de verbaasde smid iets kon zeggen, was hij verdwenen.

Van nu af was Klaus geheel veranderd. Hij was voortaan nederig, bescheiden en welwillend en maakte zich daardoor veel vrienden. En dikwijls dacht hij nog met dankbaarheid aan de berggeest, die hem weer op het goede pad had gebracht.

☆

MIDAS' MALLE MORMELKUREN

☆

Voor het eerst maakt' ik kennis
met het griezelige nat,
Maar ik dreef lekker boven
in het modderige bad;
Ik zwom — op z'n hondjes
en het lukte voorwaar,
Al was ik ook een hond
uit een speelgoedbazaar.
Helaas drong het water
mij door 't hele lijf,
'k Werd niet alleen zwaarder,
maar ook kil en stijf;
Toch kwam ik aan de kant
en kroop er tegenop,
Maar het draaide en het duizelde
mij toch in mijn kop.

■

Och, och, zuchtte ik bitter,
Midas, wat een plaag
Met dat stinkende water
in darmen en maag;
Jij dacht onder 't zwemmen:
nu ben je gered,
Maar dat water heeft lekker
je schaakmat gezet....
Zo was het, mijn vriendjes,
de vijand zwom aan,
En ik, hoe 'k ook wilde,
kon daar niet vandaan.
Ik lag er voor dood
op de kletsnatte grond;
En een waterstraal gutste
almaardoor uit mijn mond.

(Wordt vervolgd)

De kleine knutselaar

KNUTSELEN MET DENNENAPPELS

Ook met dit materiaal kunnen we een massa aardige dingen maken. Je hebt er niet bar veel voor nodig. Alleen wat dennenappels, dunne stokjes, enige veertjes, een likje verf en wat pijpereinigers. Een kostbare bezigheid wordt het vast niet.

De *schildpad* (3) maken we van een flinke dennenappel die middendoor (2) wordt gekloven. Die helft vormt de rug of het bovenste schild.

Het onderste schild maak je van een dun rond plankje (1). Boor er in het midden een gaatje in, dat ook midden door de dennenappel loopt, zodat beide stukken aan mekaar vastgemaakt kunnen worden met een dunne draad. Pootjes en staart ook maken van stukjes dennenappel, die je vastmaakt aan het onderste schild (zie 1). Nek en kop maak je ook van dennenappel, namelijk van een stuk, waarvan je alle schilfertjes hebt verwijderd. Geef nadien een geschikt kleurtje.

Kunstbloemen (9) zijn ook te maken. Snij de dennenappels in stukjes van gelijke lengte. Voor grotere bloemen verwijder je enkele van de bovenste schilfers. Stengel wordt gemaakt van een pijpereiniger. Klamp vader hiervoor maar even aan.

Voor de *vlinder* (8 en 8a) teken je eerst de vorm op een stuk papier na. Maak de vleugels met de schilfers, die je aanbrengt op de manier, waarop men dakpannen legt op een huis. Natuurlijk vastplakken op het papier en later het overtollige papier wegknippen. De voelsprieten maken van een stukje pijpereiniger, evenals de pootjes, die je niet moet vergeten, al worden ze in de figuur niet aangegeven.

Een *wildeman* (6) kunnen we ook maken. De kop maken we van een stukje dikke tak (7), waarin we het gezicht hebben gesneden. Ook voor armen en handen gebruiken we takjes. Voor het lichaam heb je twee dennenappels nodig, verbonden met een stuk ijzerdraad of een stevig stokje. IJzerdraad werkt makkelijker. Voor de armen neem je natuurlijk takjes, die een goed zijtakje hebben. Dat zijtakje kan dan dienen voor de gebogen voorarm.

Ons *vogeltje* (5) is ook niet onaardig. Vooral met behulp van wat gekleurde veertjes kunnen we alleraardigste effecten bereiken. Wie geen pijpereiniger kan bemachtigen, zal in veel gevallen ook wel klaar kunnen komen met gebruikte lucifers. Die zijn echter minder stevig en niet zo buigzaam. 4 vertoont kop en bek van de vogel van bovenaf gezien. Te maken van een takje.

Al deze modellen zijn maar kleine wenken om te laten zien, hoe het kan. Tracht zelf andere voorbeelden te maken, zoals een pagegaai in een schommelende ring, of een poes op de loer naar een muisje enzovoort.

Janus Jumbo en Gijs Giraffe zijn samen een dagje uit met de auto van Janus. Vrolijk rijden ze over het weggetje, dat zich door de weilanden slingert. Kobus Kraai, die op het paaltje zit, vertrouwt dat rare ding niet.

Hijgend en puffend hobbelt de auto van Janus voorbij. Laat mij maar vliegen, denkt Kobus Kraai. Daar komen vast nog ongelukken van!

HOE TEKEN IK EEN FOX

WAT WORDT ER GESPEELD ?

WIJ LEREN DAMMEN

Natuurlijk hebben jullie allemaal wel eens van het halma-spel gehoord, maar wat je vast niet wist, is, dat je op het dambord ook halma kunt spelen! Dat had je niet gedacht, hè?

Wie het halma-spel al kent, kan het nu eens op het dambord proberen en wie het nog nooit heeft gespeeld, wel, die gaat het nu leren. Haal je dambord maar weer te voorschijn en leg het zó neer, dat ruit 46 naar je toeligt. (We hebben de donkere ruiten van ons dambord immers genummerd van 1 tot 50, weet je nog wel?) Zie voorbeeld 1.

Zet nu een witte damsteen op ruit 46. Drie stenen op het volgende rijtje, dat zijn de ruiten 36, 41 en 47. Dan vijf op de rij daarvoor en dan nog zeven op de rij daar weer voor. Je hebt nu een driehoek gekregen, waarvan op elke donkere ruit een witte damsteen staat.

Nu neem je zestien zwarte damstenen en die zet je precies zo neer aan de andere kant van het dambord. De eerste zwarte steen zet je dus helemaal „in de punt" van het bord op ruit 5 en de vijftien andere op de rijtjes er voor. Als je het goed hebt gedaan, ziet je dambord er nu zo uit als voorbeeld 2.

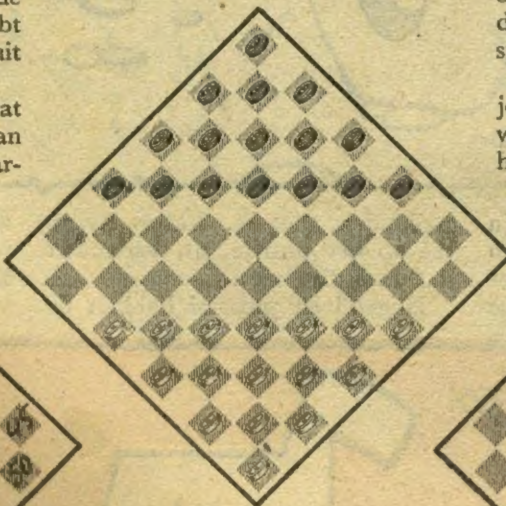
De bedoeling van het spel is, dat alle witte stenen in de driehoek van de zwarte stenen komen en alle zwarte stenen in de driehoek, waar eerst de witte stenen in stonden. Een soort van stuivertje-wisselen dus. Wie het eerst al zijn stenen in de driehoek van de tegenpartij heeft, heeft gewonnen. Hoe je moet schuiven, heb je geleerd bij het wolf-en-schaap-spel. Steeds één ruit tegelijk in de richting van je tegenstander en steeds op de donkere ruiten blijven. Nu is het opwindende van het halma-spel, dat je niet alleen mag *schuiven*, maar ook *springen*. Gewoon over een andere steen heen, net of je haasje-over doet. Je begrijpt natuurlijk wel, dat er ruimte achter een steen moet zijn als je er overheen wilt springen. Denk maar aan haasje-over: als je vriendje tegen een muur gaat staan, kun je nooit over hem heen springen, al bukt hij nog zo diep en al houdt hij zijn „kop" nog zo goed in.

Kijk nu maar weer eens naar je dambord, dan zie je direct, dat alle stenen van de tweede rij (van het midden af gerekend) — zowel die van zwart als die van wit — netjes over de stenen van de eerst rij heen kunnen springen. Als voorbeeld noem ik je steen 48, die over 43 heen naar 39 kan springen. Het voordeel van springen is, dat je veel vlugger vooruitkomt. Je mag ook over de stenen van je tegenpartij springen. 't Spreekt vanzelf, dat je alleen over een steen kunt springen, als die tegen de steen aan staat, waarmee je springt en als er achter die steen een vrije ruit is. Wie wit heeft, moet beginnen.

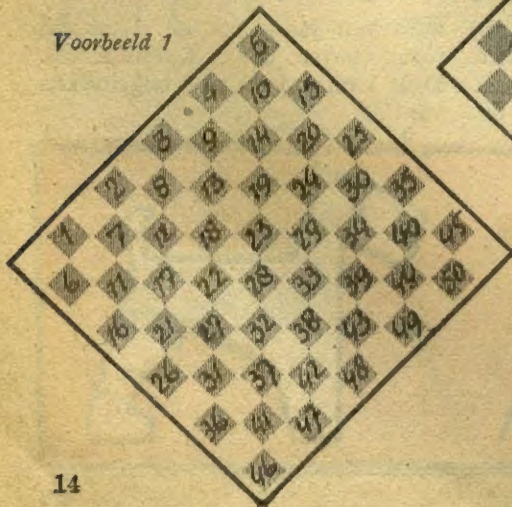
Nu moet je onthouden, dat je de eerste stappen, die je uit je driehoek doet, altijd moet springen, want kijk eens wat er gebeurt, als je een steen van de eerste rij naar voren *schuift*. Bijvoorbeeld je schuift steen 38 naar 33; dan neemt zwart gauw steen 20 en hij heeft meteen een prachtig weggetje om naar je toe te komen. Hij springt over 24 naar 29 en meteen over 33 naar 38 en zo heeft hij al een steen in jouw driehoek staan, je zou bijna zeggen met de hink-stap-sprong, zo vlug is het gegaan!

Je moet ook onthouden, *dat je nooit achteruit mag gaan* en dat je niet alleen in een rechte lijn mag springen, maar dat je ook gerust *om een hoekje mag springen*. Je mag in één beurt dus net zo lang doorspringen, tot je niet verder kunt. Bekijk onderstaande tekening maar eens; de pijltjes geven de richting van de sprong aan. Zie voorbeeld 3.

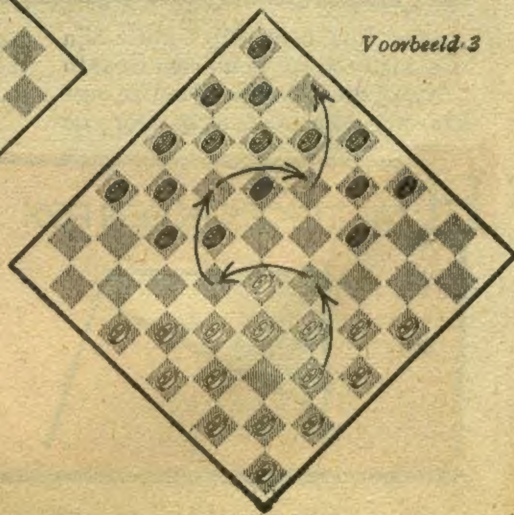
Nu, „halmaaiers", doe je best. Als je iets niet hebt begrepen of je hebt wat te vragen, dan schrijf je maar, hoor!

Voorbeeld 2

Voorbeeld 1

Voorbeeld 3

Een bladzij PUZZLES

SPREEKWOORDENREBUS

Welk spreekwoord wordt hier afgebeeld? De sleutel tot de oplossing staat in de bovenste rij links.

N V T O — W I R E — H L M

DIERENPUZZLE

Wat je moet invullen staat hier afgebeeld.

Bij de cijfers staat de letter H of de letter V. Een H wil zeggen: dit woord invullen van links naar rechts; V wil zeggen: invullen van boven naar beneden.

1V 4V 8H 13H 12H 9H 7V 2V 6H 3V 1H 11V 5H 9V 10H 8V

WIE RAADT ER MEE?

1 *Terwijl het heen en weer schudt zonder zich te vermoeien,*
Ziet het onder zich gestadig een hoopje groeien.

2 *Altijd loopt het, maar ofschoon het dag en nacht gaat,*
Komt het toch nooit verder dan de plaats, waar het staat.

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

Spreekwoordenrebus:

DE GELEGENHEID MAAKT DE DIEF.

Wanneer de omstandigheden het stelen gemakkelijk of mogelijk maken, komt men er lichter toe. Zet je kleine zusje van drie of vier jaar alleen bij de suikerpot, grote kans, nu zij zulk een mooie gelegenheid heeft, dat zij er uit zal snoepen. Hoe gemakkelijker die kans is en hoe geringer de kans voor ontdekking, des te eerder men tot stelen zal overgaan. Flinke jongens en meisjes stelen natuurlijk ook dan niet. Zij weten immers, dat men dat nooit mag doen, ook dan niet wanneer de gelegenheid er gunstig voor is.

*

C-puzzle:

1. Circus; 2. Chocolade; 3. Cactus; 4. Cypressen; 5. Canapé; 6. Cowboy.

*

Een rare Chinees:

PIER PANIEK en HET ZUSJE VAN SJORS, SUZIE REBEL

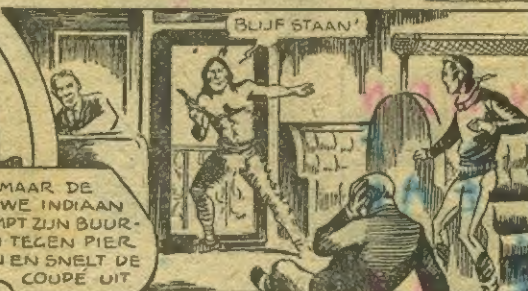

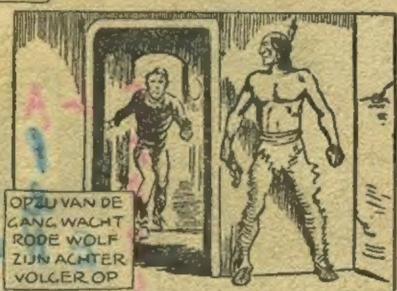

PIER IS NOG STEEDS BUITEN BEWUSTZIJN EN REEDS DAVERT DE SNELTREIN AAN. BETEKENT DIT VOOR HEM HET EINDE?